

KONKORDATO KOMİSERLİĞİ VE ALACAKLILAR KURULUNA DAİR YÖNETMELİK VE KONKORDATO TALEBİNE EKLENECEK BELGELER HAKKINDA YÖNETMELİK

KONKORDATO KOMİSERLİĞİ EĞİTİMİ TÜRMOB TARAFINDAN DA VERİLECEK

30.01.2019 tarih ve 30671 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik ile Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmeliğinde, İcra ve İflas Kanunu ve 7155 sayılı Kanunla getirilen değişiklikler kapsamında Konkordato Komiserliği kurumuna ilişkin temel bilgiler yer aldı.

ÖZET

Bu kapsamda 2/6/2018 tarihli ve 30439 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırıldı.

Komiserlik eğitimi Bakanlıkça izin verilmek kaydıyla; bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversiteler ile **Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği** tarafından verilecektir.

Asliye ticaret mahkemesince görevlendirilen Komiserlere, eğitim izni verilen kuruluşlarca, toplam on iki saatten az olmamak üzere üç yılda bir defa yenileme eğitimi verilecektir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 285'inci maddesi uyarınca borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilmektedirler.

Konkordato süreci ve buna ilişkin ayrıntılar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda ve 30.01.2019 tarih ve 30671 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan iki ayrı Yönetmelikle düzenlendi. Bu Yönetmelikler aşağıdaki gibidir:

- Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik
- Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmelik

Bu yeni Yönetmelikler ile de 2/6/2018 tarihli ve 30439 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan *Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik* yürürlükten kaldırıldı.

İcra ve İflas Kanunu'ndaki düzenlemelerin uygulamasını gösteren Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik ile ayrıca Konkordato Komiserliği Eğitimi'ne ilişkin düzenlemeler de getirilmiştir.

Buna göre;

- Konkordato Komiserleri, Ticaret Mahkemelerinin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesinde kurulu bulunan bölge kurulu tarafından oluşturulan listelerden seçilecektir.
- Konkordato komiseri olarak atanmak için "komiserlik eğitimi" tamamlamış olmak şarttır.
- Konkordato komiseri olarak üç komiserin görevlendirilmesi durumunda; komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla bağımsız denetçiler arasından, bir diğerinin ise hukukçu olması tercih edilecektir.
- Temel eğitim, en az otuz altı ders saatinden oluşacaktır.
- Temel eğitim; icra ve iflas hukukunun genel ilkeleri, konkordato mevzuatı, komiserin taşıması gereken nitelikler, komiserin görevi, yetkisi, yükümlülükleri ile hukuki ve cezai sorumluluğu, konkordato projesi, alacaklılar kurulu ve görevleri, işletme yönetimi, finansal raporların analizi, işletmelerde kriz yönetimi, rapor yazım usul ve tekniği ile Başkanlık tarafından gerekli görülen diğer konuları kapsayacaktır.
- Komiserlik eğitimi Bakanlıkça izin verilmek kaydıyla; bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversiteler ile Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından verilebilecektir.
- Konkordato Komiserliği Eğitim'i alanlar, Konkordato Komiserliği listesine yazılmak için Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Bilirkişilik Daire Başkanlığı tarafından belirlenen takvim ve esaslara göre yerleşim yerinin veya mesleki faaliyetini yürüttüğü yerin bağlı olduğu bölge kuruluna başvuru yapacaklardır.

Komiserlik eğitimi Bakanlıkça izin verilmek kaydıyla; bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversiteler ile Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından verilecektir.

I-Konkordato Sürecine ve Komiserliğe İlişkin Temel Bilgiler

1.Giriş

Konkordato talebinde bulunulabilecek yetkili ve görevli mahkeme; iflâsa tabi olan borçlu için 154'üncü maddenin birinci veya ikinci fıkralarında yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesidir.

Asliye ticaret mahkemesinin konkordato başvurusu bağlamında sahip olduğu yetki, kesin yetkidir ve kamu düzenindedir. Bu nedenle, bu mahkemelerden başka yerdeki bir asliye ticaret mahkemesine başvuru, re'sen reddedilecektir.

Konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan tarifede belirtilen konkordato gider avansını yatırmaya mecburdur. Bu durumda 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114'üncü ve 115'inci maddeleri kıyasen uygulanır.

Gider avansı, 02.06.2018 tarihli ve 30439 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180602-5.htm>

Borçlu, konkordato talebine aşağıdaki belgeleri eklemek zorundadır. Aksi halde, borçlunun geçici mühlet talebi, herhangi bir inceleme yapılmaksızın reddedilecektir:

- Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli malî kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösteren konkordato ön projesi.
- Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler; borçlu defter tutmaya mecbur kişilerden ise Türk Ticaret Kanununa göre hazırlanan son bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden hazırlanan ara bilançolar, ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri ile elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin e-defter berat bilgileri, borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler, maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ait olup defter değerlerini içeren listeler, tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren

liste ve belgeler. c) Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste.

d) Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo.

e) Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan ve ***konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analiz raporları ile dayanakları.***

(Bu şart 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi kapsamında küçük işletmeler bakımından uygulanmayacaktır.)

Bu madde uyarınca sunulan malî tabloların tarihi, başvuru tarihinden **en fazla kırk beş gün önce** olabilir. Dolayısıyla, görev ve yetki bakımından bir yanlış yapılmamış olması son derece önemlidir. Aksi halde, bu belgelerin sürenin geçmesi dolayısıyla yeniden temin edilmesi gerekecektir.

Borçlu, konkordato sürecinde mahkeme veya komiser tarafından istenebilecek diğer belge ve kayıtları da ibraz etmek zorundadır.

2. Geçici Mühlet – İİK m. 287-288

Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286'ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297'nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır.

Dolayısıyla, İİK m. 286'nci maddedeki belgelerin tamamının elde edilmesi, konkordato sürecinin başlaması bakımından zorunludur. Yalnızca mahkemeye yapacağınız bir başvuru ile, konkordato süreci başlamaz. Öte yandan, uygulamada, tek sayfalık bir dilekçe ile başvuruda bulunulmakta ve belgelerin getirilmesi için mahkemeden süre istenmektedir. Buna ek olarak, getirilen belgelerin yalnızca getirilmiş olmasını da mahkemeler, geçici mühlet verilebilmesi için yeterli saymakta, herhangi bir şekilde bu belgeleri incelememektedir. Bu uygulama, maalesef, son dönemde yapılan konkordato başvuruları çerçevesinde yerleşmiş durumdadır.

Konkordato işlemlerinin başlatılması alacaklılardan biri tarafından talep edilmişse, borçlunun 286'ncı maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları mahkemenin vereceği makul süre içinde ve eksiksiz olarak sunması hâlinde geçici mühlet kararı verilir. Bu durumda anılan belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır.

Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir.

Eğer belge ve kayıtlar eksiksiz olarak sunulursa, mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri görevlendirecektir. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir.

Bu komiser ya da komiserler, ileride görüleceği üzere, görevden alınmadıkları müddetçe, kesin sürede de komiser olarak faaliyetlerini sürdürmeye devam edebileceklerdir. Zaten geçici komiser ile kesin komiser arasında görev yetki yükümlülük ve sorumluluk hususlarında herhangi bir farklılık bulunmamaktadır.

Geçici mühlet **üç aydır**. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapacağı talep üzerine geçici mühleti en fazla **iki ay** daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi **beş ayı geçemez**.

Geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yolu kapalıdır.

Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur.

Bu sonuçlardan en önemlisi de mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaması, önceden başlamış takiplerin durması, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararlarının uygulanamaması ve bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren sürelerin, işlememesidir.

Geçici mühlete de İİK m. 291-292 hükümleri kıyasen uygulanır. Bu maddeler, kesin mühletin mahkemece kaldırılabilmesi ve bazı hallerde de borçlunun iflâsına karar verilebileceği hallerdir.

Bu nedenle, kesin mühlette olduğu gibi, borçlunun finansal durumunun düzelmesi ya da aksine düzelemeyecek kadar kötüleşmesi, borçlunun komiserin ve mahkemenin talimatlarına uymaması gibi kanunda düzenlenen hallerde kaldırılabilir ve eğer borçlu iflâsa tabi ise, mahkemece re'sen iflâsına dahi karar verilebilecektir.

3. Kesin Mühlet – İİK m. 289

Kesin mühlet, geçici mühlet sonrası, mahkemenin teklif edilen konkordatonun başarılı olma ihtimali bulunup bulunmadığına ve bu bağlamda konkordatonun tasdik edilmesi gerekip gerekmediğine karar verdiği aşamadır. Bu anlamda, geçici mühlet, bir nevi konkordato yargılamasına hazırlık aşaması iken; kesin mühlet, konkordato yargılamasının yapıldığı aşamadır.

Mahkeme, kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verir. Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemece gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır.

Geçici mühletin ilânı ile birlikte, itirazı olanların itirazlarını bildirmeleri de ihtar edilir. Bu ihtar ve ilâm üzerine, konkordato teklifinin kabul edilmemesi gerektiğini düşünen alacaklılar, itirazlarını asliye ticaret mahkemesine sunabilirler.

Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya **bir yıllık** kesin mühlet verilir.

Bu kararla birlikte mahkeme, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesine karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder.

Mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir.

Bu kurul, daha çok konkordato komiserinin faaliyetlerini denetleyen bir kurul konumundadır. Kurulun geniş yetkileri bulunmamakla birlikte; gerçekleştirecekleri denetim sonucunda, mahkemedeki komiserin görevden alınmasını talep edebilir.

Güçlük arz eden özel durumlarda (örneğin işletmenin büyüklüğü, muhasebe hesaplarının karmaşıklığı vb sebeplerle), kesin mühlet, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkemece **altı aya kadar** uzatılabilir. Borçlu da bu fıkra uyarınca uzatma talebinde bulunabilir; bu takdirde komiserin de görüşü alınır. Her iki hâlde de uzatma talebi kesin mühletin sonra ermesinden önce yapılır ve uzatma kararı vermeden önce, varsa alacaklılar kurulunun da görüşü alınır.

4. Konkordato Mühletinin Sonuçları – İİK m. 294 vd

Kanun uyarınca kesin ve geçici mühlet, borçlu, borçlunun malları, alacaklılar ve özellikle rehinli alacaklılar bakımından önemli hüküm ve sonuçlara sahiptir.

4.1. Takip Yasağı: Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

Bu kuralın ilk istisnası, İİK m. 206'da birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklardır. Bunlar, özellikle işçi alacakları ve nafaka alacaklarıdır.

Bu kuralın ikinci istisnası ise, rehinli alacaklar için yapılacak olan rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerdir. mühlet sırasında rehlinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez.

4.2. Alacaklara Faiz İşlemesinin Durması: Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde **kesin mühlet tarihinden itibaren** rehlinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur.

4.3. Bazı Alacak Temliklerinin Geçersizliği: Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür.

4.4. Para Dışındaki Alacakların Para Alacağına Dönüşmesi: İflâta olduğu gibi, konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komiserine bildirilir. Buna karşılık, borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir.

4.5. Sözleşmelere Etkisi: Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurması durumunda uygulanmaz.

Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez.

Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır.

4.6. Borçlunun tasarruf yetkisinin kısıtlanması: Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir.

Buna karşılık, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir.

Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren **rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz.** Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür.

Mahkeme bu işlemlerin yapılmasına, özellikle işletmenin devamı bakımından yarar görüyorsa, izin verebilir. Buna karşılık, izin vermeden önce, **komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır.**

Borçlu bu sınırlamalara ya da komiserin ihtarlarına/talimatlarına aykırı davranırsa, mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini tamamen kaldırabileceği gibi; bunun yerine konkordato mühletini kaldırıp, konkordato talebinin reddine ve borçlunun (eğer iflâsa tabi ise) iflâsına karar verebilir.

5. Alacaklılar Toplantısı – İİK m . 301-302

Konkordato projesinin hazırlanması, alacakların bildirilmesi ve incelenmesi tamamlandıktan sonra komiser, yapacağı yeni bir ilânla alacaklıları, konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davet eder.

Komiser alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir. Borçlu gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur. Konkordato projesi;

- Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını **veya**
- Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini, aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır.

Konkordato projesinin müzakereleri sonucunda oluşturulan konkordato tutanağı, kabul ve ret oylarını içerecek şekilde alacaklılar borçlu ve komiser tarafından imzalanır. Alacağını bildiren ve fakat toplantıya katılmayan alacaklıların, toplantının bitimini takip eden yedi gün içinde verecekleri oylar da kabul olunacaktır. Komiser, bu yedi günlük ek alacak bildirim süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye tevdi eder.

6. Konkordatonun Mahkemede İncelenmesi – İİK m. 304 vd

Yapılan yargılama sonunda, Kanunen varlığı aranan şartların sağlanması halinde, asliye ticaret mahkemesi konkordatonun tasdikine karar verecektir

Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir.

Kararda, tasdik edilen konkordatonun yerine getirilmesini sağlamak için gerekli gözetim, yönetim ve tasfiye tedbirlerini almakla görevli bir kayyım tayin edilebilir. Bu kayyım, borçlunun işletmesinin durumu ve proje uyarınca borçlarını ödeme kabiliyetini muhafaza edip etmediği konusunda iki ayda bir tasdik kararını veren mahkemeye rapor verir; alacaklılar bu raporu inceleyebilirler.

Yapılan yargılama sonunda, Kanunen varlığı aranan şartların sağlanmaması halinde ise, asliye ticaret mahkemesi, konkordato talebinin reddine karar verir.

Bu durumda, eğer konkordato talep eden borçlu, iflâsa tabi ise ve hakkında, doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması (İİK m. 177-178-179) hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir.

Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

7. Konkordatonun Tasdikinin Sonuçları – İİK m. 308/c vd.

Konkordato, tasdik kararıyla, konkordato talebinden önce ve tasdik kararına kadar komiserin izni alınmadan doğmuş tüm alacaklılar bakımından bağlayıcı hâle gelir.

Bu kuralın istisnaları ise şunlardır:

- İİK m. 206'da birinci sırada düzenlenmiş olan işçi ve nafaka alacakları,
- Rehinli alacaklıların rehni karşılayan miktardaki alacakları (rehnin karşılamadığı kısım konkordatoya tabi olacaktır).
- 6183 sayılı Kanun uyarınca takip edilebilecek olan kamu alacakları
- Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere, mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta masa borcu sayılır (Yani bunların tam olarak ödenmeleri zorunludur).

Aynı kural karşı edimin ifasını komiserin izniyle kabul eden borçlunun taraf olduğu sürekli borç ilişkilerindeki karşı edimler için de geçerlidir.

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür.

Burada dikkat edilecek olan husus, takiplerin değil; hacizlerin düştüğüdür. Eğer borçlu, tasdik edilen konkordatoya uygun şekilde ödemelerde bulunmazsa, bu takiplere devam edilebilecektir.

Konkordatodan etkilenmeyen alacaklar için ise, bu hüküm uygulanmaz. Bunlara ilişkin takipler zaten mühlet içinde de yapılabilmekteydi, bunlara tasdik sonrası da devam edilebilecektir ve bu takiplerde konan hacizler düşmeyecektir.

Alacaklılar, tasdik edilen konkordatodaki şartlara göre alacaklarına kavuşabilirler. Borçlu, alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak bir vaatte bulunduysa, bu vaat hükümsüzdür.

8. Konkordatonun Feshi – İİK m. 308/e-308/f

8.1. Konkordatonun Kısmen (Belirli Bir Alacaklı İçin) Feshi:

Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifade bulunulmayan her alacaklı, konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte, konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir.

Burada konkordato, yalnızca kendisine karşı ifade bulunulmayan alacaklı tarafından, kısmen feshedilmektedir. Diğer alacaklılar, kendilerine karşı konkordato uyarınca ödemeler yapılmaya devam ettiği müddetçe, konkordato ile bağlıdır.

8.2. Konkordatonun Tamamen (Tüm Alacaklılar İçin) Feshi:

Her alacaklı, **kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini** tasdik kararını vermiş olan mahkemeden isteyebilir. Bu durumda, konkordato, tüm alacaklılar bakımından bağlayıcılığını yitirecektir. Buna ek olarak, borçlu eğer iflâsa tabi ise ve hakkında da doğrudan iflâs sebepleri (İİK m. 177-178-179) varsa, mahkeme resen borçlunun iflâsına da karar verecektir.

9. Konkordato Komiserinin Sayısı, Nitelikleri ve Görevlendirilmesi

Mahkeme, kural olarak, bir kişiyi konkordato komiseri olarak görevlendirebilir.

Öte yandan, alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir (İK m. 287, 290).

Konkordato, hukuk, muhasebe, ekonomi vb farklı alanlara ilişkin uzman kişilerin bir arada çalışmasını gerektiren karmaşık bir süreçtir. Dolayısıyla, komiserin bir kişi olarak atanmasından ziyade, kurul olarak atanması, uygulamada sıklıkla görülmektedir.

9.1. Konkordato Komiserinin Nitelikleri

Konkordato komiserinin nitelikleri, Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik m. 4, 1'de ayrıntılı olarak düzenlenmiş durumdadır.

Komiserde aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) Türk vatandaşı olmak.
- b) Tam ehliyetli olmak.
- c) En az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak ve beş yıldan az olmamak üzere mesleki tecrübeye sahip bulunmak.
- ç) İflas etmemiş olmak.
- d) Son üç yıl içinde görevin gerektirdiği özen yükümlülüğüne uymadığından dolayı komiserlik görevine son verilmemiş olmak.
- e) Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış olmak, sanat icrasından veya mesleki faaliyetten yasaklı bulunmamak.
- f) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak.
- g) Fiilen yürütmekte olduğu mesleğinin ilgili mevzuatında, komiserliği yürütmesine engel bir hüküm bulunmamak.
- ğ) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak.
- h) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak.

ı) Bu Yönetmeliğin 13'üncü maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla komiserlik eğitimini tamamlamış olmak.

9.2. Komiserin Görevlendirilmesi

İİK m. 287, 3 uyarınca, mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir **geçici konkordato komiseri** görevlendirir.

İİK m. 289, 3 uyarınca, konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verildikten sonra, bu kararla birlikte, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesine karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder.

İİK m. 290, 5 uyarınca da, mahkemece atanan geçici komiser ve komiserler, özel sicilinde kaydedilmek üzere mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.

Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz.

10. Komiserlerin Yasaklılık Sebepleri ve Yasaklı İşler

Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik m. 6 uyarınca, Konkordato komiseri;

- Kendisinin,
 - Eşinin, nişanlısının yahut kan ve kayın alt ve üstsoyunun veya üçüncü derece dâhil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve kayın hısımlarının,
 - Kanuni temsilcisi veya vekili, çalışanı, kayyımı ya da yasal danışmanı bulunduğu bir şahsın, menfaati olan işleri göremez ve bu durumda derhâl görevlendirmeyi yapan asliye ticaret mahkemesine haber vermek zorundadır. Mahkeme tarafından müracaat yerinde görülürse komiserin görevine son verilir.
- (2) Komiser, görevi kapsamında kendisi veya başkaları hesabına sözleşme yapamaz, yaparsa hükümsüzdür.

11. Konkordato Komiserliğinden Kaçınma ve Ayrılma Sebepleri

Konkordato komiserliği, eski düzenlemelerin aksine, birliktelikte olduğu gibi, zorunlu bir görev haline gelmiştir. Konkordato komiserinin, geçerli bir mazereti bulunmaksızın konkordato komiserliği görevini reddetmesi mümkün değildir.

Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik m. 7, komiserin görevden haklı sebeple kaçınabileceği halleri düzenlemiştir.

Aşağıdaki kişiler komiserlik görevini kabul etmekten kaçınabilirler:

- Bedensel engelleri veya sürekli hastalıkları sebebiyle bu görevi yapmakta güçlük çekecek olanlar.
 - Uhdesinde birden fazla komiserlik görevi bulunanlar.
 - Mahkemece kabul edilecek başka mazereti bulunanlar.
- (2) Görevi kabulden kaçınma talebi, görevlendirmenin öğrenildiği tarihten itibaren beş gün içinde, görevlendirmeyi yapan mahkemeye verilecek dilekçeyle yapılır. Dilekçeye, kaçınma sebebi ve varsa belgelerin eklenmesi gerekir. Mahkeme dosya üzerinden yapacağı inceleme sonucunda, talebin yerinde olmadığına karar verirse, komiser görevi kabulü yükümlüdür. Bu karara rağmen komiser görevden kaçınmaya devam ederse, mahkeme başka bir komiser görevlendirir ve kaçınan komiseri bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesinde kurulu bulunan bölge kuruluna bildirir.
- (3) Komiser haklı bir mazeretin ortaya çıkması hâlinde, mazeretin ortaya çıktığı tarihten itibaren beş gün içinde görevden ayrılmayı talep edebilir. İkinci fıkra hükümleri kıyasen burada da uygulanır.
- mahkemeye sunulacak olan mazeretler, sınırlı sayıda değildir, çoğaltılabilir.

Konkordato komiseri, haklı bir mazeretin ortaya çıkması halinde görevden ayrılmayı sebebin ortaya çıkmasından itibaren beş gün içinde talep edebilecektir.

Beş günü geçen talepler, dolayısıyla, mahkemece nazara alınmayacaktır.

Beş gün içinde yapılan talepler kapsamında mazeretin kabulü ise, mahkemenin takdirine bağlıdır.

Mahkemenin komiserin talebi üzerine vereceği kararlar da kesin olup; bu kararlara karşı herhangi bir kanun yolu öngörülmemiştir.

12. Konkordato Komiserinin Yükümlülükleri

Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik m. 8 uyarınca, konkordato komiserinin yükümlülükleri genel hatlarıyla şunlardır:

- a) Görevini kanun, bu Yönetmelik ve dürüstlük kuralları çerçevesinde tarafsız, objektif ve özenle yerine getirmek.
 - b) Kendisine tevdi olunan görevi bizzat yerine getirmek.
 - c) Görevi sebebiyle öğrendiği sırların gizliliğini sağlamak ve korumak.
 - ç) Görevi sırasında elde ettiği bilgileri kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler yararına doğrudan veya dolaylı bir menfaat elde etmek için kullanmamak.
 - d) Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak, hediye kabul etmemek ve aracılıkta bulunmamak.
- (2) Birinci fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinde sayılan yükümlülükler komiserlik görevi sona erdikten sonra da devam eder.
- (3) Komiser, görev almak için reklam sayılabilecek nitelikte girişim ve eylemlerde bulunamaz.
- (4) Birinci fıkrada sayılan yükümlülüklerle aykırı davranan komiserin görevine mahkemece son verilir. Bu durum derhâl bölge kuruluna ve ayrıca eylemin suç oluşturması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

13. Konkordato Komiserinin Görevleri

Komiserin görevleri genel olarak şu şekilde ifade edilebilir;

- Borçlunun Malvarlığının Muhafazası İçin Gerekli Önlemleri Almak
- Borçlunun Malvarlığının Aktif ve Pasiflerini Belirlemek
- Kendisine Yapılacak Alacak Bildirimlerini Kabul Etmek
- Alacaklarını İncelemek ve Bir Alacaklar Cetveli Düzenlemek
- Borçlunun Tasarruflarını Denetlemek
- Alacaklılar Toplanmasını Hazırlamak ve Gerçekleşmesini Sağlamak
- Konkordatonun Alacaklılar Tarafından Kabul Edilip Edilmediğini Tespit Etmek
- Rapor Düzenlemek ve Raporla Eklerini Mahkemeye Tevdi Etmek
- Tasdik İncelemesinin Yapılacağı Duruşmada Hazır Bulunmak

II-7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun ile temel olarak konkordato sisteminde yapılan değişiklikler

Bu düzenlemeye göre;

Konkordato talebine eklenmesi zorunlu belgelere ilişkin İİK m. 286'nın birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“e) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca kamu yararını ilgilendiren kuruluşların denetimi için yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda **makul güvence veren** denetim raporu ile dayanakları.”

Bu düzenleme, değişiklik öncesi “konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin **kuvvetle muhtemel** olduğunu gösteren finansal analiz raporları” biçimindeydi. Bu konuda yapılan değişiklikte, bağımsız denetim kuruluşu tarafından yapılan denetimde esnekliğe gidilerek, borçlular biraz daha rahatlatıldığı gibi; bağımsız denetim kuruluşlarının sorumlulukları da nispeten hafifletilmiştir. Çünkü bir projenin başarılı olmasının kuvvetle muhtemel olması ile makul güvence vermesi arasında, açık bir farklılık söz konusudur.

• İİK m. 286'ya son fıkra olarak şu düzenleme eklenmiştir:

“Birinci fıkranın (e) bendi kapsamında düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

• Komiser görevlendirilmesine ilişkin İİK m. 287'nin üçüncü fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş ve sorumlu denetçi olarak onaylanmış bağımsız denetçiler arasından seçilir.”

Yeni düzenleme ile üç komiser görevlendirilmesi durumunda, bunlardan birinin o yargı çevresindeki bağımsız denetçilerden biri olması zorunlu hale getirilmiştir. Eski düzenlemelerde, bu konuda hâkimin bir takdir yetkisi vardı. Şimdi ise, hâkim, geriye kalan iki komiseri görevlendirme bakımından takdir yetkisine sahip olup; bir komiseri mutlaka bir bağımsız denetçi olarak görevlendirmek zorundadır.

- İİK m. 290'ın komiser görevlendirilmesine ilişkin beşinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

“Komiserler, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan komiser listesinden seçilir. Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması zorunludur. Ayrıca, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, komiser olarak görevlendirilebilecek, yetkilendirilmiş ve sorumlu denetçi olarak onaylanmış bağımsız denetçileri liste hâlinde bilirkişilik bölge kurullarına bildirir. Listede görevlendirilecek komiser bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz. Komiserin sorumlulukları hakkında 227'nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır. Konkordato komiserinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile komiserliğe ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

Dolayısıyla, yeni düzenleme ile, listeden görevlendirme, liste dışı görevlendirme ve listeye yazılmada eğitim alma şartından muafiyet hususları, çıkarılacak olan Yönetmelikle ayrıntılı olarak düzenlenecektir. 5 dosyalık komiserlik sınırı ise korunmuştur.

- Konkordato mühletinin kaldırılmasına ilişkin İİK m. 292'nin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “komiserin emir ve talimatlarına uymazsa” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği anlaşılıyorsa” ibaresi eklenmiştir.

- 7155 sayılı Kanun Geçici 15'inci Maddesiyle mevcut komiserler hakkında bir geçiş hükmü getirilmiştir.

“Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görülmekte olan konkordato talepleri hakkında talep tarihinde yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunur. 290'ıncı maddenin beşinci fıkrası uyarınca komiser listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın komiser görevlendirilir. Bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada komiser olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen geçici komiser ve komiserler mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.”

III- Konkordato eğitime ilişkin bilgiler

Komiserlik eğitimi Bakanlıkça izin verilmek kaydıyla; bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversiteler ile Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından verilecektir.

Yönetmelikte temel eğitime ilişkin bilgiler aşağıdaki gibi verilmiştir.

- Temel eğitim, komiserlik görevinin yürütülmesi için gerekli teorik ve pratik bilgileri içerir.
- Temel eğitim, en az otuz altı ders saatinden oluşur. Eğitim kuruluşları, Başkanlığın uygun görüşü ile eğitim ders saatini arttırabilirler.
- Temel eğitim medeni usul ve icra iflas hukuku, medeni hukuk, ticaret hukuku ile işletme, iktisat, maliye ve muhasebe alanında profesör, doçent veya doktor unvanına sahip olanlar tarafından verilir.
- Temel eğitim; icra ve iflas hukukunun genel ilkeleri, konkordato mevzuatı, komiserin taşınması gereken nitelikler, komiserin görevi, yetkisi, yükümlülükleri ile hukuki ve cezai sorumluluğu, konkordato projesi, alacaklılar kurulu ve görevleri, işletme yönetimi, finansal raporların analizi, işletmelerde kriz yönetimi, rapor yazım usul ve tekniği ile Başkanlık tarafından gerekli görülen diğer konuları kapsar.
- Temel eğitime katılmak zorunludur. Eğitim kuruluşlarınca, katılımcıların derslere devam durumunu gösteren çizelge düzenlenir ve derslerin 1/12'sine devam etmeyenlerin eğitim programıyla ilişkisi kesilir.
- Temel eğitimin içeriği, yöntemi ile usul ve esasları bu alanlardaki ihtiyaca göre Başkanlık tarafından güncellenebilir.
- Temel eğitime ilişkin usul ve esaslar genelgeyle belirlenir.

Ayrıca Komiserlere, eğitim izni verilen kuruluşlarca, toplam on iki saatten az olmamak üzere üç yılda bir defa yenileme eğitimi verilir. Komiser, yenileme eğitime listeye kaydedildiği tarihten itibaren üçüncü yılın içinde katılmak zorundadır. Yenileme eğitimi almayan komiser listeye tekrar kaydedilmez.

Saygılarımızla...

[“Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik” tam metni...>>>](#)

[“Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmelik” tam metni...>>>](#)